1893 80 років 1973
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 5-го ГРУДНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 5, 1973 No. 221. VOL. LXXX.

Українка взяла участь у Конґресі Міжнародного Жіночого Союзу в Ню Делі

Українка Зірка Яскевич з прем'єр-міністром Індії Індірою Ґанді під час Конґресу Міжнародного Жіночого Союзу в Ню Делі.

Ню Делі, Індія (ОСП). — 17-го листопада закінчився тут черговий Світовий Конґрес Міжнародного Жіночого Союзу. Темою нарад Конґресу була „Рівнорядна участь чоловіків і жінок у праці для розвитку людства". Світова Федерація Українських Жіночих Організацій уже від довгих років висилає свої репрезентантки на Конґреси Союзу, з яким вона відновила перервані війною контакти у 1955 р., коли на Конґресі у Коломбо (Цейльон) пані Надія Шехович і Олена Процюк репрезентували СФУЖО, як заприязнену організацію. Слід згадати, що українські зв'язки з Міжнародним Жіночим Союзом започатковано ще у 1920-му році. Зірка Яскевич з Мельборну, членка Союзу Українок Австралії, репрезентувала СФУЖО на Конґресі у Ню Делі. Перші повідомлення з Конґресу говорять, що вона передала Конґресові резолюцію у справі жорстоких переслідувань комуно-московським окупаційним режимом українських інтелектуалістів, відбула низку розмов з репрезентантками жіночих організацій та мала чисельні інтерв'ю з місцевою пресою.

ОЖ ОЧСУ заповідає нову акцію в обороні людських прав

Ню Йорк. — З Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України інформують про ряд заходів, що їх ця організація, при співучасти загалу українського жіноцтва та жінок інших національних походжень, які гуртуються при Анти-Большевицькому Бльоці Народів, заплянувала на кінець цього та початок наступного тижня в обороні нехтованих комуно - московським режимом людських прав в Україні та інших поневолених країнах. Акція відбудеться з нагоди 25-ліття існування при Об'єднаних Націях Комісії Прав Людини, що припадає на 10-го грудня. У зв'язку з цією річницею, делеґація жінок від поневолених націй вже у вівторок, 4 грудня, мала мати авдієнцію в американського представника в ОН п. Шофлі, який заступає амбасадора Скалі, та передати йому спільну петицію в обороні всіх політичних в'язнів в СССР і зокрема в обороні жінок і дітей, що їх там жорстоко карають та засуджують за „гріхи" їхніх мужів і батьків. Таку саму петицію передасть делеґація заступниці генерального секретаря ОН та голові Комісії Людських Прав пані Сепіла. ОЖ ОЧСУ від себе складе окремі петиції з тисячами зібраних підписів в обороні прав українських політичних в'язнів.

В суботу 8-го грудня і в понеділок 10-го грудня рано від год. 7:30 зорганізовані групи жінок і чоловіків роздаватимуть на найбільш рухливих пунктах міста летючки з інформаціями про ці справи і заходи.

У день 25-річчя створення Комісії Людських Прав при ОН, у понеділок 10-го грудня о год. 10-ій ранку відбудеться в Коммодор готелі при 42-ій вулиці пресова конференція на тему нехтування в Совєтському Союзі людських прав і опісля, о год. 11-ій перед полуднем, почнеться маніфестація і пікетування біля будинку Об'єднаних Націй на 42-ій вулиці і Першій евеню — інформує пані Дарія Степаняк з ОЖ ОЧСУ.

Міністри і парляментаристи Австралії в обороні людських прав в СССР

Мельбурн, Австралія. — Як повідомила газета „Українець в Австралії" 61 федеральних лейбористських парляментаристів підписали і вислали протестаційного листа до голови президії Верховної Ради СССР Ніколая Подгорного, в якому парляментаристи засуджують совєтський уряд за переслідування інтелектуалістів чи осіб, що мають іншу від урядової думку. Парляментаристи протестують в листі також проти судів і ув'язнень цілком невинних людей. Протест підписали 13 міністрів федерального уряду, що як відомо, знаходиться в руках лейбористів та 48 інших членів парляменту і сенату. Прем'єр - міністер Вітнам не підписав цього листа, але кажуть, що він згідний з його змістом і симпатизує дисидентам.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ТЕПЕР ЗАОХОЧУЄ ПАЛАТУ СХВАЛИТИ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ІЗ ЗАСТЕРЕЖЕННЯМИ

Вашингтон. — У понеділок, 3-го грудня, президент Ніксон змінив свою думку й звернувся до Палати Репрезентантів, щоб вона схвалила законопроєкт про зовнішню торгівлю, хоч законопроєкт містить деякі додатки, звернені проти Совєтського Союзу. Зміну свого становища щодо торговельного законопроєкту Президент виявив у листі до спікера Палати Карла Альберта, який зразу оголосив, що дискусії над цим законопроєктом відбуватимуться 10-го та 11-го грудня ц.р.

Під час недавнього збройного конфлікту на Близькому Сході президент Ніксон звернувся до Палати Репрезентантів, щоб вона відклала на пізніше дискусію над цим торговельним законопроєктом, бо боявся, що деякі додатки до проєкту могли б подратувати Совєтський Союз, а Президент вважав, що потрібно спільної акції Америки та Совєтського Союзу, щоб допровадити до замирення на тому обширі. Один із додатків до цього торговельного законопроєкту заявляє, що Уряд ЗСА не може погодитися дати Совєтському Союзові статусу упривілейованої держави в торговельних відносинах із ЗСА до того часу, поки СССР не змінить своєї еміґраційної політики і не дозволить на вільну еміґрацію з СССР.

Президент Ніксон кілька разів звертався до Палати, щоб вона усунула цей додаток, спонзорований демократичними конґресменами Вілбуром Мілсом і Чарлсом Ваніком, але без успіху. Теперішня зміна становища Президента щодо цього законопроєкту правдоподібно полягає на тому, що державний секретар Генрі Кіссінджер також відтягнув свою опозицію щодо розгляду цього проєкту Палатою. Кіссінджер досі настоював на усуненню контроверсійного додатку. Крім того, секретар скарбу Джордж Шулц і дорадник Президента в справах торгівлі Вілліям Еберлі наполягали, щоб законопроєкт розглядано ще цього року, бо боялися, що нова затримка доведе до того, що законопроєкт цілком втратить підтримку законодавців. Тому, правдоподібно, Президент і Кіссінджер погодилися на розгляд проєкту Палатою, навіть з контроверсійним антисовєтським додатком.

Сам торговельний законопроєкт дає Президентові широкі повновласті у торговельних переговорах з іншими державами. Наприклад, Президент мав би право обнижувати тарифи на продукти, імпортовані з деяких країн, а також обмежувати ці імпорти, якщо б вони шкодили американським індустріяльним підприємствам чи робітникам.

Румунія підтримує плян спільних американсько-румунських підприємств

Букарешт. — Румунський президент Ніколай Чауческу виступив з заявою про конечність розбудови спільних румунсько-американських підприємств, на базі яких можна було б розбудувати економічне співробітництво обох країн. Таку заяву Чауческу склав напередодні своїх відвідин до ЗСА, заповідаючи, що він має в пляні переговорювати у Вашинґтоні в справах співпраці на відтинках економічному, технічному і науковому. Коли йдеться про спільні американсько-румунські підприємства, то Румунії в першу чергу йдеться про заводи для машинобудівництва і нафтовохемічну промисловість. Як відомо, Румунія у торговельних взаєминах з ЗСА має статус упривілейованої держави. Торговельний оборот між ЗСА та Румунією збільшився з 40 мільйонів долярів в 1969 році до 200 мільйонів долярів в 1973 році. Відвідини Чауческу триватимуть від 4 грудня.

Західня Німеччина підпише договір з Чехо-Словаччиною

Бонн. — Західньонімецький уряд повідомив, що двічі відкладана поїздка канцлера Віллі Брандта до Праги таки відбудеться 11 грудня і що в часі цієї поїздки буде підписаний договір Західньої Німеччини з Чехо-Словаччиною про уневажнення мюнхенського пакту пакту з 1938 року та про встановлення дипломатичних взаємин між цими двома державами. У повідомленні нічого не говориться, в який спосіб західньонімецький уряд розв'язав питання домагань Чехо- Словаччини щодо Західнього Берліну. За непідтвердженими вістками з дипломатичних кіл, канцлер Брандт рішився піти на далекойдучі поступки чехо - словацькому урядові і зняти з порядку дня західньонімецькі вимоги щодо врегулювання леґальних проблем Західнього Берліну ще заки договір буде підписаний. У заміну за це, Брандт погодився акцептувати запевнення з боку Чехо - Словаччини та СССР, що ці питання будуть позитивно „полагоджені" наступного року у зв'язку з загальноевропейською конференцією. Загально оцінюють таке рішення уряду канцлера Брандта як відступ з дотеперішніх позицій, що напевно викличе велике незадоволення серед німців і може вирішально заважити на політичному майбутньому самого Брандта і його уряду.

Далекойдучі поступки Брандта в заміну за це, щоб тільки зберегти при житті свою „східню політику", критично оцінюють також західні держави. В оцінці західніх політиків, ці поступки заважають на майбутньому Західнього Берліну і збереження його як осередку свободи, окруженого комуністами. Вислів такій оцінці ситуації дав у своїй редакційній статті „Ню Йорк Таймс" з 4 грудня, пишучи, що цим своїм погодженням Брандт „завдав удару виглядам Західнього Берліну зберегти свою свободу, поставив під знак запиту ефективність Берлінського договору чотирьох великих держав, суттєво зменшив постать Віллі Брандта. Його противники будуть оскаржувати його, і не без слушности, що канцлер поставив на першому місці питання церемоніяльного завершення своєї „східньої політики" перед вітальними інтересами Західнього Берліну, яким так добре він прислужився, займаючи посаду його мейора".

Кіссінджер призначив Нобелівську грошеву винагороду на стипендії для сиріт

Осло, Норвегія. — Державний секретар Генрі Кіссінджер повідомив норвезький парляментарний комітет, який рішає про надання нагороди Нобеля в ділянці миру, що грошева винагорода в сумі 60.000 долярів, яку він мав одержати разом із самою нагородою, буде призначена на стипендійний фонд для сиріт по американських вояках, які загинули у в'єтнамській війні. Як відомо, державний секретар Кіссінджер та член північнов'єтнамського Політбюра Ле Дук То були відзначені цьогорічною нагородою Нобеля за полагодження в'єтнамського конфлікту шляхом переговорів. Крім золотих медаль і грамот, обидва мали також одержати по 60.000 долярів грошевої винагороди. Відтак, Ле Дук То відмовився прийняти цю нагороду, бо, за його словами, „в Південному В'єтнамі ще не дійшло до повного відновлення миру". Г. Кіссінджер натомість погодився прийняти нагороду, але грошеву винагороду призначив на стипендії для сиріт. В листі до норвезького парляментарного комітету Г. Кіссінджер заявив, що в'єтнамська війна спричинила стільки горя, що його вклад у закінчення її є для нього самим собою нагородою.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ НА СЦЕНІ РАДІО СИТІ МЮЗИК ГОЛ

Професійно нашим танцюристам часто доводиться танцювати на чужому тлі, що вони роблять під протестом. З тим більшою приємністю вони продемонстрували танок перед будинком УНСоюзу і „Свободи" під час принагідних відвідин. На фото (зліва): Мирон Тарасюк, Левко Строцький, Маркіян Комічак, Роман Строцький і Тома Собко.

Ню Йорк. — Українських батьків, які в цьому Різдвяному сезоні поведуть своїх дітей до Радіо Ситі Мюзик Гол на висвітлення фільму „Робін Гуд", продукції кіностудії Волта Діснея, очікує приємна несподіванка, бо на сцені цього світової слави театру вони також побачать знамените виконання українського народного танку. Деякі наші глядачі напевно зразу пізнають принаймні двох із 21 виконавців цього танку, відомих наших танцюристів Романа і Левка Строцьких. Брати Строцькі вже раніше виступали в Радіо Ситі Мюзик Гол, здобуваючи найкращі оцінки американської критики та загальне признання публіки. Попередні їхні виступи в Радіо Ситі були частиною цьогорічної Великодньої програми. А глядач, який зі своїми дітьми прийде на цьогорічну Різдвяну програму, побачить на сцені не тільки Романа та Левка Строцьких, а також Маркіяна Комічака з Піттсбурґу та Тому Собка й Мирона Тарасюка з Вінніпеґу. Крім того, може також налюбуватися мистецьким танцюванням 16-ох „українських" дівчат, які виступають з цими 5-ма козаками. Але насправді ці дівчата не українки, а тільки „зукраїнізовані" на час Різдвяної програми балерини з балетної групи Радіо Ситі. Їх перечучив танцювати на український лад Роман Строцький.

Цьогорічна Різдвяна програма має назву „Чотири сторони світу". Схід, наприклад, представлений японським танцем, а Північ — українським. І треба зазначити, що українські хлопці та „зукраїнізовані" дівчата знаменито представляють північну частину Східньої півкулі. Публіка частими оплесками спонтанно реаґує на їхнє мистецьке виконання складних кроків. Ці бурхливі оплески зроджують в українського глядача почуття гордости. Приємно українцеві також почути слова заповідача, який через голосник повідомляє публіку, що тепер виступатимуть „Юкрейніен Строцькі Козак Денсерс". Але цей український глядач неґативно зареаґує на сценічне оформлення, бо на величезній сцені, позаду українських танцюристів, видніється відтворення собору св. Василія... в Москві. Крім того, велика „снігова баба", яка бере участь в цьому танці, нагадує собою російську ляльку. Один український глядач після закінчення програми сказав до своєї дружини: „Тільки прийду додому, то зараз дзвоню до продуцента Леона Леонідова, щоб забрав зі сцени цей московський собор і російську „бабушку". Вони там так підходять, як базиліка св. Петра в Римі до еспанського танцю!" Відомо, що брати Строцькі вже самі вимагали усунення цих декорацій, але конечно треба, щоб більше українців зареаґували на цей новий приклад „злиття народів і культур".

Виконання українського танку на сцені Радіо Ситі Мюзик Гол можна буде бачити до кінця січня 1974 р. Українське населення нюйоркської метрополітальної округи повинно подбати, щоб якнайшвидше були забрані ці чужі декорації, а на їх місце встановлені українські, або „невтральні", тобто такі, що представляли б цілу східню Европу, а не тільки Росію.

Папа скасує декрет про ексномунікацію комуністів

Ватикан. — Йдучи за вимогою італійського клеру, Папа Павло VI розглядає питання скасування декрету папи Пія XII з 1949 року про автоматичну екскомунікацію всіх активних членів комуністичної партії. Італійський клер мотивує свою вимогу цим, що згаданий декрет в нічому не виявився ефективний і не спричинився позитивно до припинення розвитку комунізму в Італії. Крім того, як інформують з католицьких кіл, священики не перестерігали постанов цього декрету, вважаючи, що він стосується тільки до найвищих комуністичних достойників, а не до звичайних комуністів. Очевидно, цей декрет не є аж ніяк на руку під сучасну пору Ватиканові, який наладнав відносно „теплі взаємини" з СССР та іншими комуністичними державами, а Папа Павло VI приймає як своїх офіційних гостей, представників комуністичних режимів. В такій ситуації, хоч марксизм і матеріялізм Церква і далі осуджує, то з поглядів практичної політики декрет Папи Пія XII вважають за „застарілий". У зв'язку з недалеким „Святим роком", що визначений на 1975 рік, Папа Павло VI висловився за тим, щоб ці святкування відбулися в дусі „згоди" і „духовної обнови".

Совєтські дисиденти осуджують Сахарова за плян виїхати до ЗСА

Москва. — Вістка про те, що провідний дисидент науковець А. Сахаров звернувся до совєтського уряду з проханням дати йому візу на виїзд до ЗСА, де він мав би читати лекції на Принстонському університеті упродовж одного року, викликала здивування і невдоволення серед дисидентських кіл і серед інакшемислячої російської совєтської інтелігенції. В їх опінії, у випадку виїзду Сахарова з СССР совєтський уряд відбере йому совєтське громадянство і не дозволить на поворот, що матиме негативний вплив на дальший розвиток внутрішнього резистансу в СССР. Виїзд Сахарова з СССР — буде перемогою совєтського уряду. Такі погляди висловлюють навіть ці особи, які стоять близько режиму, чи рахуються в складі совєтського естаблішменту.

Татарський дисидент в СССР вибрав самогубство

Газета „Гомін України" з 1-го грудня опублікувала інформацію про трагічну смерть татарського дисидента Іллі Габая, який 20-го жовтня ц. р. поповнив самогубство в Москві, відмовляючися погодитися на співпрацю з КҐБ. За даними газети, Ілля Габай, учасник боротьби за права людини в СССР, вистрибнув ранком 20-го жовтня ц. р. з 11-го поверху і розбився на смерть.

Ілля Габай народився 1925 р., жінка його — Галя, синові 6 років. По званні — філолог, його поезії і літературні есеї друкувались в журналі „Ґрани".

В 1969 р., в м. травні, Габая заарештовано. За статті в обороні кримських татар його відправлено до Ташкенту і там у січні 1970 р. він разом з представником кримсько-татарського руху Мустафою Джемилевим відповідав перед судом. Вирок — три роки ув'язнення в Кемеровській області.

Ілля Габай був особистим приятелем ген. П. Григоренка. Після звільнення його почали знову допитувати в справі Петра Якіра, а згодом у Лефортовській політичній тюрмі (вул. Енергетическая 3-а в Москві), намовляти до зради, стати сексотом КҐБ. Замість зради, Ілля Габай вибрав самогубство з власного помешкання близько Білоруського „вокзалу" у Москві.

ВАРШАВСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ НА КАРУ СМЕРТИ ТРЬОХ ЛИТОВЦІВ

Варшава. — Газета „Известия" з 2 грудня у кореспонденції з Варшави інформує, що „варшавський воєвідський суд засудив на кару смерти трьох колишніх поліцаїв з фашистівського відділу спеціяльного призначення. Це — Іозас Мякішус, Владас Буткунас і Іонас Баркаускас, які в 1941-1944 роках приймали активну участь у масових розстрілах мирних громадян близько Вяльнюса".

„Поріднилися Львів і Вінніпеґ"

Львів. — Газета „Радянська Україна" з 28 листопада опублікувала під таким заголовком повідомлення РАТАУ зі Львова, де пишеться таке:

„Сесія Львівської міської Ради трудящих схвалила угоду про розвиток і зміцнення зв'язків між Львовом і Вінніпегом. Вона була підписана головою Львівського міськвиконкому Р. А. Мусієвським і мером Вінніпега Степаном Дзюбою. Документ передбачає встановлення тісних контактів між колективами споріднених підприємств, установ і навчальних закладів, обмін делегаціями працівників культури і мистецтва, виставками.

Посланці канадського міста ознайомилися з новобудовами та історико-архітектурними пам'ятками Львова, побували в політехнічному інституті, на заводі кінескопів, на виставах українського драматичного театру імені М. Заньковецької і театру опери та балету імені І. Франка.

27 листопада мера Вінніпега Степана Дзюбу прийняв голова Львівського облвиконкому Т. Д. Телішевський, який розповів про величезні соціальні перетворення на Львівщині за роки Радянської влади.

На честь делегації Вінніпега міська Рада Депутатів трудящих влаштували прийоми".

28 листопада С. Дзюба зі своєю групою виїхав зі Львова до Москви.

Військова служба в СССР буде продовжена до трьох років

Москва. — За непідтвердженими офоційно інформаціями, совєтське міністерство оборони вже довело до відома нових призовників, що військову службу, починаючи з 1-го січня 1974 року продовжено з двох до трьох років. Формально, причиною такого продовження військової служби подається далеко посунена моторизація і технологізація совєтських збройних сил, що вимагає довшого часу для докладного опанування модерної воєнної вишкільної програми. Незалежно від того, як інформують західні коментатори, таке продовження військової служби значно збільшить число совєтської армії, яка під сучасну пору налічує 3,425,000 вояків у всіх родах військ.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

УВУ потребує нашої допомоги

У попередньому числі „Свободи" опубліковано інтерв'ю з ректором Українського Вільного Університету, проф. д-ром Володимиром Яневим. В інтерв'ю багато дечого сказано на тему праці і досягнень цієї нашої єдиної того типу високої школи за межами України, а також про пляни поширення цієї праці. В загальному пляні праці на майбутнє і розбудови УВУ та згідно з найновішими вимогами німецьких урядових чинників, університетські власті мусіли рішитися на великий проєкт забезпечення УВУ відповідним власним будинком. Набуття такого будинку було конечне, якщо університет мав дістати акредитацію і бути у списку державою визнаних високих шкіл на терені Німеччини. Про важливість такої акредитації для університету не приходиться говорити і тому заходи Ректорату і Сенату УВУ виконати всі передумови для такої акредитації треба визнати як своєчасні і необхідні.

Така ситуація, однак, накладає на УВУ додаткові фінансові зобов'язання, бо набуття власного приміщення і достосування його до потреб університету пов'язане з чималими коштами, які сягають кругло півтора мільйона німецьких марок, тобто понад 600,000 долярів. З допомогою нашому університетові вже поспішив Верховний Архиєпископ, призначивши дотацію, яка уможливила купівлю будинку. Щоб закінчити всі справи, пов'язані з набуттям і перебудовою новонабутого будинку, Український Університет буде потребувати кругло 350,000 долярів. Цю суму мусить дати українське громадянство всіх країн нашого поселення, в першій мірі ЗСА та Канади.

Можна очікувати, що наші центральні репрезентації, УККА і КУК, як і всі інші установи дадуть повну підтримку у заходах зібрати для УВУ потрібні фонди.

Час дуже короткий, допомога для УВУ дуже і негайно потрібна і з нашого боку мусимо зробити все, щоб повністю забезпечити нашу високу школу та її корисну працю для української справи.

30,000 гріхів

Поодинокі наші громади й громадяни мають тридцять тисяч гріхів. Усі ці гріхи на загальну суму 30,000 долярів списані в грубезному томі рахунків за оголошення в „Свободі", що їх досі, мимо постійних упімнень, не вирівняли наші громади і поодинокі громадяни. Переглядаючи ці залеглості, прямо вірити не хочеться у можливість такого відношення до газети, до якої ставиться стільки побажань і вимог та яка робить всі можливі зусилля, щоб служити своїй громаді, хоча фінансово вже давно було б збанкрутувала, якби не постійні субсидії від Українського Народного Союзу. Проте, все має свою міру і свої межі. Між залеглими рахунками подибуємо за проголошення „величавих бенкетів" під час яких „столи вгиналися від смачних страв", подибуємо і за подяки з різних сумних чи веселих родинних нагод та за всілякі громадські імпрези. На все вистачало, і на „смачні страви", і на винайм приміщення і все потрібне, тільки не на оголошення в газеті, без якого імпреза навряд чи могла б була відбутися в такій формі і з таким успіхом, як відбулася.

У вияснених до невирівняних рахунків часто зустрічається твердження, мовляв, це була „культурна імпреза", „народна справа" і подібне. А що є газета? Було б ще пів біди якби передплати на цю газету бодай сяктак заспокоювали її фінансові потреби. У випадку „Свободи" ці передплати сумарично не покривають вже навіть коштів паперу і пошти, а чейже понад три десятки працівників видавництва також мусять жити. Дальша вимівка, мовляв, Батько-Союз має мільйони, може заплатити. Але ті мільйони призначені на забезпечення членів. А, втім, і цих мільйонів не вистачило б, якби УНСоюз мав покривати всі видатки та всі почини громади і громадян. При цьому так уже водиться, що про мільйони УНСоюзу найбільше і найчастіше говорять ті, що не є його членами і до цих мільйонів ані центом не причинилися.

Не раз уже була мова про те, що газети самі не вмирають; їх угроблюють такі гріхи, як 30,000 тих, що записані в книзі невирівняних заборговань за оголошення в „Свободі". В обставинах кожний з тих гріхів може бути смертельний, для якого — як кажуть — немає відпущення ні на цьому, ні на тому світі.

Лев Яцкевич

ДОБРОБУТ БЕЗ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ

Давно передбачена та довго легковажена енергетична криза стала дійсністю. Вона прийшла до нас пізнім осіннім світанком, 1973 р., закосичена т р и в ожними вістками про раціонування бензини, зниження термостатів, недостачу електричного струму та зменшення продукції, а то й припинення деяких ділянок петро-хемічного промислу. Все це впало на голови добробутньої американської суспільности неначе грім з ясного неба.

Більшість переконана в тому, що недостача пального зумовлена ембаргом на вивіз арабської нафти до Америки, Японії та західньо-европейських країн. В дійсності це був тільки язичок у вазі енергетичного балянсу. Коріння енергетичної кризи Америки сягають далеко глибше — до основ американської економії, промислового виробництва, методів продажу та споживання, що створили добробут, оснований на марнотравності та безвідповідальности.

Хресними батьками цього добробуту стали два корифеї американського промислу: Томас Алва Едісон та Генрі Форд, що своєю геніяльною винахідливістю та масовою продукцією започаткували дешеву консумпцію та фікцію необмеженого росту і необмежених ресурсів Америки. Американський покупець, впродовж останніх 100 літ, став предметом наступу рафінованої реклями, що промощувала собі шлях до його складної психологічної системи усіми можливими і неможливими шляхами і засобами. „Купи мене, бо я гарне і дешеве"; „Їдь мною, бо я скоре і потужне"; „Придбай мене, бо я запляноване перетворити твоє життя в казку"; „Вжиткуй мене і викинь на смітник, як пелюстку стокротки, не думай про завтра — живи сьогоднішнім днем і радуйся!" Оце основні кличі американської економії, яка, у висліді, створила найбільш марнотравну суспільність світу і яка, у великій мірі, відповідальна за сьогоднішню енергетичну кризу.

Під теперішню пору Америка покриває свої енергетичні запотребування такими енергіями та пальними: нафтові дестиляти (56 відс.), вугілля (18 відс.), водна енергія (12 відс.), природний газ (10 відс) та атомова енергія (4 відс.).

Як бачимо, нафта та її дестиляти (бензина), це основні пальні, що дають погін 80 мільйонам автомобілів, 1 мільйонові літаків та понад 100,000 парових турбін, що вирощують електричний струм для її житлових та промислових потреб, щоб подолати тим усім потребам, Америка потребує денно 17.6 мільйонів бочок нафти (1 бочка дорівнюється 42 гальонів), що становить 1/3 світового запотребування нафти. 65 відс. цього запотребування вона покриває із своїх власних джерел, а 35 відс. імпортує: з Савді Арабії, Ірану, Венесуелі, Канади, Австралії та інших країн світу.

Тих кілька статистичних даних показують наглядно, яким важливим продуктом є нафтова сировина, нестача якої може в найближчій майбутності спаралізувати автомобільну й летунську комунікацію, обмежити продукцію електричного струму, спричинити унерухомлення багатьох ділянок промислу та змінити докорінно стиль і структуру нашого щоденного життя. Тепер насувається питання: чи і як можна цьому лихові зарадити?

Ключ до розв'язки тієї важливої і вітальної проблеми лежать в руках уряду та, не „во гнів" кажучи, в наших власних руках, які тримають автомобільні ключі та перекидають електричні вмикачі. Енергія стала для нас невичерпним, містерійним феноменом, який створила технологія, здавалося б, тільки для наших потреб і вигод. Ця енергія, треба ствердити, дуже дешева в порівнянні до інфляційних цін інших промислових продуктів, і з тієї причини ніхто з коштом тієї енергії не рахується. Це виявляється в зашвидкій їзді автомобілями, в їзді одинцем до праці, в ілюмінації наших домів та опалюванні наших хат, незабезпечених перед втратою тепла відповідною ізоляцією. В той спосіб ми втрачаємо щонайменше 30 відс. цінної енергії, що могла б забезпечити Америці енергетичну самовистачальність.

Завданням американського уряду — піти на компроміс з екологами та прискорити будову і збільшити кількість атомових електрівень. Один такий компроміс в формі закону про будову нафтопроводу з Аляски вже схвалено.

Передбачається, що Америка потребує щонайменше 10 років, щоб стати енергетично самовистачальною; в цей час включено вже потрібні досліди над безпечною методою продукції атомової енергії. Найближча майбутність покаже, чи епоха енергетичної кризи стане катастрофою, чи благословенством для прийдешніх поколінь.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена.

ЧЕХ ПРО ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ

Мюнхен. — 16 листопада ц. р. тут в Домі Зустрічей мав доповідь новий емігрант із Чехо-Словаччини, Людек Пахман. Пахман — відомий у світі шахіст. Він виступає успішно в різних країнах в шахових змаганнях. Він — автор книги — „Теорія шахової гри". Але він не обмежив своїх зацікавлень самою шаховою грою. Він брав активну участь у підготові „Чехо-Словацької весни" 1968 р., що так нещасливо завершилася московською агресією 21 серпня того ж року і принесла в цю країні холодну, жорстоку політичну „осінь". Окупація Чехо-Словаччини запровадила в цю країну режим, названий: „нормалізація". Слово дуже цікаве: мабуть, у Москві вважають єдино свій режим партійної диктатури за „нормальний". Тому, коли в будь-якій країні совєтського бльоку з'являться пляни реформ, згідно з потребами народу, то Кремль оголошує такі пляни за „ухил" від нормальности і винуватців карає. Це сталося в Україні в 20-их і 30-их роках, коли Москва засудила тих комуністів, що обстоювали право України розвивати свою культуру й господарство власним шляхом, незгідним московськими „нормами". Імена Олександра Шумського, Миколи Хвильового, Миколи Скрипника, Валобуєва загально відомі.

Пахман був приятелем багатьох учасників „весни 1968 р." в Чехо-Словаччині і знає зблизька, як до тієї „весни" дійшло. Коли режим „нормалізації" змінився, спираючись на силу совєтського війська, то, разом з іншими противниками „нормалізації" і його заарештовано. Протести його приятелів-шахістів в світі примусили празький режим випустити Пахмана на волю. Тепер він живе в Західній Німеччині,

У своїй доповіді Пахман подав коротко історію підготови чехо-словацької „весни". Він казав, що господарство Чехо-Словаччини під владою президента Новотного, вірного виконавця московських наказів, все більше підупадало. Чехія була перед Другою світовою війною найбільш індустріялізованою країною, як рівняти з Польщею, Угорщиною або Румунією. Однак Москва гальмувала розвиток господарства Чехо-Словаччини після 1948 р. поставивши цю країну на службу своїм імперіялістичним інтересам.

Хоч невдоволення „опікою" Москви було і в рядах комуністичної партії, але почин для „Політичної весни" прийшов не з пануючої партії, а від передової інтелігенції: від письменників, учених, від студентів. Це був самодіяльний спонтанний рух, і до нього приєдналася теж „ліберальна" частина провідників компартії на чолі з Дубчеком та Смрковським. Під натиском народних мас, було фактично скасовано цензуру преси, і свобода слова стала доступна всім громадянам. Політичну програму „весни" видав Союз письменників Чехо-Словаччини, „маніфест з 2000 слів". Автором був письменник Вацулік. Цей рух до свободи стурбував непомалу Москву і теж чехо-словацьких „апаратчиків", виконавців сталінського режиму. Як одного з найзапекліших противників „весни" Пахман назвав Василя Біляка, комуніста української національности.

Питання: чи могло військо Чехо-Словаччини боротися проти нападу армії „Варшавського пакту" 21 серпня 1968 р.? На думку Пахмана, — не могло. Причина перша: провідники компартії, що хотіли реформувати устрій Чехо-Словаччини (Дубчек та інші) не вірили, що Москва пошле „братнє військо" в Чехо-Словаччину. Друга причина: з наказу команди військ Варшавського пакту, воєнні сили Чехо-Словаччини були розміщені на кордоні із Західньою Німеччиною, бо (така була московська пропаганда), з Німеччини готувалася агресія „імперіялістів", щоб захопити Чехо-Словаччину і завести там „капіталізм"... Тому східні кордони Чехо-Словаччини були відкриті для наступу армій Варшавського пакту.

Пахман згадав, що окупація Чехо-Словаччини „братніми арміями" створила в тій країні на деякий час оригінальну ситуацію „безвластя". Першого секретаря компартії Дубчека і прем'єра Черніка вивезено в Москву, і уряд не діяв. Залишився президент Свобода в Празі. Опозиційні газети таємно друкувалися далі, теж таємні радіовисильні діяли. Пахман уважає, що Свобода пошкодив інтересам Чехо-Словаччини, бо поїхав у Москву і визнав „оправданість" окупації своєї країни чужим військом. Це рішення президента Свободи було початком ліквідації чехо-словацької „весни".

„Нормалізація" завдала величезної шкоди Чехо-Словаччині на полі культури. Хоча виконавці московських директив — Гусак, Біляк, Штровґал та інші теперішні верховоди в Празі — дбають за підвищення добробуту людности Чехо-Словаччини, але „чистка" в наукових колах і серед письменників поставила інтелігенцію цієї країни на край руїни: багато професорів університетів звільнено і вони мусять заробляти на життя фізичною працею. В книгарнях і бібліотеках теж у приватних осіб, поліція забирає твори тих авторів, яких уважає за небезпечні для режиму. Дійшло до того, що навіть Пахманову „Теорію шахової гри виключено з бібліотек... Дітям опозиційних письменників і науковців режим не дозволяє вчитися в середніх школах та в уні-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДЕЩО ПРО УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПРОТЕСТАНТІВ В ДРУГОМУ СКВУ

У зв'язку з Другим Світовим Конгресом Вільних Українців у „Свободі", а також і в іншій українській пресі, появилися деякі не цілком точні інформації про участь у ньому українських протестантів, тому на цьому місці хочу для уточнення подати наступні інформації та спростування:

1. На останньому СКВУ, як і на попередньому, зі сторони українських протестантів брали участь тільки Українські Євангельсько-Баптистські Об'єднання зі ЗСА та Канади, а також Українське Євангельське Об'єднання в Північній Америці, яке об'єднує українських реформованих євангеликів, або як їх ще звуть „пресвітеріян". Інші українські протестантські віроісповідні централі своєї участи ані в попередньому, ані в цьому Конгресі не зголосили.

2. Згідно з домовленням між українськими баптистами і реформованими на останньому Конгресі виголосив спільний привіт від українських протестантів, які брали участь в Конгресі, президент УЄО в ПА — мгр Володимир Багрій, який не є духовною особою, але є дуже активний в церковній праці та займає визначну державну посаду.

3. Тому, що в першій Президії Секретаріяту СКВУ представником від українських протестантів був бл. п. паст. І. Яцентій, який очолював УЄО в ПА, а по його смерті в 1970 р. його каденцію докінчував в СКВУ екзек. секретар УЄО в ПА — паст. В. Боровський, цей раз за домовленням припала черга, щоб українських протестантів в СКВУ заступав хтось з українських баптистів. У цьому випадку ця честь припала почесному голові В с е у країнського Євангельсько-Баптистського Братства — паст. д-рові Левові Жабкові-Потаповичеві, якого тепер вибрано членом Президії Секретаріяту СКВУ. Він, також за домовленням, мав кінцеву молитву на останньому Конгресовому Бенкеті в Торонті, бо на бенкеті першого СКВУ мав кінцеву молитву паст. І. Яцентій від УЄО в ПА.

4. Тому, що українські баптисти тепер називають своє церковне об'єднання Українським Євангельсько-Баптистським Об'єднанням, в зверненні від Українських Церков до українського народу, яке було прочитане на Всенародній Маніфестації СКВУ в Торонті, мало бути написано, що це звернення є і від Українського Баптистського і Євангельського об'єднань, а тим часом там стоїть написано і „від провідників Українських Євангельсько-Б а п т истських Об'єднань". З цього можна б робити висновок, що тільки українські баптисти брали участь у 2-му СКВУ. Це звернення є підписане представником українських баптистів — паст. д-ром Л. Ж.-Потаповичем, а також представником УЄО в Па — мгром В. Багрієм і паст. В. Боровським від Консисторії Укр. Єв.-Реформованої Церкви в екзилі.

5. „Свобода" писала, що в Соборному Молебні на Всенародній Маніфестації взяли участь і „пастори Світового Укр. Єв.-Б а п т и стського Об'єднання". Тим часом в молебні взяло участь 5 пасторів зі сторони укр. баптистів — д-р Л. Ж.-Потапович, д-р К. Костів, С. Тимців, И. Іваськів і З. Речун; Панько і трьох пасторів з УЄО в ПА, І. Р.-Ковалевич, Гр. Адамс і В. Боровський, який під час цього Молебня прочитав „апостола".

6. Тут варто ще подати, що в Почесній Президії Конгресу і Бенкету засідали від укр. протестантів паст. д-р Л. Ж.-Потапович від баптистів і мгр В. Багрій та паст. В. Боровський від УЄО в ПА.

Паст. В. Боровський
Екзек. Секретар УЄО в ПА

ЧИ СПРАВДІ ГОДІ БУЛО ЗНАЙТИ ТРИ ХВИЛИНИ ЧАСУ

„Свобода" з 14-го листопада 1973 року приведела на першій сторінці вістку п. н. „Первоієрарх УКЦ привітав Другий СКВУ, але на відчитання привіту не вистачило часу". У цій вістці йдеться про Другий Світовий Конгрес Вільних Українців, який відбувся в Торонті, Канада, в днях від 1 до 4 листопада 1973 р., та про невиголошення привіту на ньому від Верховного Архиєпископа Йосифа. „Свобода" поінформувала про це за українським католицьким тижневиком „Наша Мета", з 10-го листопада 1973, що появляється в Торонті. Цей тижневик подав, що привіт мав виголосити Т о р о нтонський Єпископ Ісидор"... після Молебня.. Але йому не було змоги прочитати, з тієї причини, що деякі промовці — замість привітів — виголосили промови і вичерпали призначений на привіти час..." І далі „Свобода" подала, також за „Нашою Метою", повний текст цього невиголошеного привітання. А в наступному числі „Свободи" (15 листопада) є на цю тему редакційна стаття п. н. „Немає виправдання". Однак цей наголовок заперечує таке речення цієї статті: „... Ми впевнені, що це, що сталося, не було пляноване, що в цьому не було ані крихітки якоїсь тенденції, навіть не кажучи вже про злу волю..." А причини цього дошукується „Свобода", у „припадку". Але, чи можна відтягнути цей факт під поняття „припадок"? Я

(Закінчення на стор. 4-ій)

К. Крупський

ФАКТИ ДЛЯ ПЕРЕСТОРОГИ

(3)

Шпигунство Зорґе припадає на час, коли в Німеччині (30-го січня 1933 р.) до влади прийшов Адольф Гітлер. Ще при кінці 1933 р. Німеччина виступила з Ліґи Націй і не взяла участи в конференції розброєння. Виступ Німеччини випередила ще на початку того року Японія, яка не хотіла вислухувати за окупацію Манджурії в 1931 р. та за наїзд на Шанхай в 1932 р. Як результат цього Совєтський Союз опинився поміж агресивною Німеччиною на заході і мілітантною Японією на сході. Совєтський уряд побоювався Японії, як небезпечного суперника совєтських інтересів на Сході Азії. Тому, у 1933 р. совєтські провідники хотіли довідатись про наміри японської мілітарної потуги, яка вже почала себе виявляти в поході.

У розвідці про наміри Японії відіграв головну ролю шпигун Ріхард Зорґе, який народився 4-го жовтня 1895 р. на Кавказі біля Баку. Його мати росіянка, а батько німець, за фахом інженер. Дід Зорґе був близьким учеником Карла Маркса.

Перед вибухом Першої світової війни батьки Зорґе переїхали до Берліна, де Ріхард провів своє вигідне заможне дитинство. З вибухом Першої світової війни Зорґе притягли до військової служби, в часі якої був тричі ранений, що й спричинило його розчарування і пізніше штовхнуло до марксизму.

Він захопився успі х о м большевицької революції і після звільнення з військової служби в 1918 р. сподівався такої ж революції в Німеччині. Тому він присвячував свій час праці над освідомленням німецького робітництва. В міжчасі закінчив студії у Гамбурзькому університеті, здобуваючи науковий ступень доктора філософії.

Після закінчення студій Зорґе ще більше віддав свої непересічні здібності для поширювання комуністичного руху. Він пише пропагандивні статті у пресі, відозви і брошури для німецького робітництва та займається його організацією.

У 1924 р. Німеччину таємно відвідали високі представники Комінтерну з Москви і, захопившись незвичайно спритною охороною, яку виказав супроти них Р. Зорґе, „запросили" його відвідати Москву. Зорґе виїхав до Москви і тут почав свій шпигунський вишкіл і кар'єру. Він став членом Комуністичної партії Совєтського Союзу. Спершу він виконав декілька розвідчих операцій в Скандинавії та Англії, а в 1929 р. був перенесений під безпосередню команду генерала Берзіна (за національністю латвієць) і вкоротці після того був призначений на шпигунську роботу до Шанхаю. В січні 1933 р. „після виконання незвичайно вдалої місії" у Китаю, на приказ Берзіна повернувся до Москви. В тому часі Берзін вів якісь важливі розмови з членами Центрального Комітету і одного дня сказав до Зорґе: „Іка, (звернувся Берзін до Зорґе, вживаючи по-приятельськи ім'я Зорґе) маємо для тебе нове призначення, куди тепер ти хотів би їти?" Зорґе відповів „Ок, десь до Азії, Північного Китаю, або до Манджурії". А потім з удаваною повагою додав „А може я повинен би робити щось в Японії".

Берзін притакуючи кивнув головою і сказав, що це конечне і пекуче завдання. Зорґе вирішив виїхати до Японії, як німецький журналіст і тому перед виїздом до Німеччини він добре познайомився з Гітл е р о в и м „Майн Кампф", а маючи дуже добру пам'ять, повивчував деякі місця тої Гітлерової праці напам'ять. В 1933 р. Зорґе під фальшивим іменем повертається до Німеччини і в короткому часі стає в журналістичному світі авторитетним знавцем Азії.

„Франкфуртер Цайтунґ" призначає Зорґе на свого кореспондента до Токіо, а кілька інших відомих німецьких та одна голляндська газети радо годяться приймати його статті. Редактор провідного нацистського журналу „Ґеополітік" д-р Фовінкель познайомив Зорґе з відомим видавцем Карлом Гавсгофером і вони обидва разом дали Зорґе рекомендаційного листа до членів німецької амбасади в Токіо та японського амбасадора у Вашинґтоні, бо Зорґе їхав до Японії через Америку.

В тому часі гітлерівці жорстоко розправлялися з комуністами в Німеччині і Зорґе весь час грався неначе з вогнем, але, мабуть, тому, що гітлерівці тоді були зайняті перебранням влади, шпигунові Зорґе все вдалося. В Совєтському Союзі він залишив свою дружину, а в Берліні жила його перша дружина, з якою він розвівся був, але після повороту до Німеччини відвідував її. Зорґе мав „тягу" до жінок і пляшки. Після внесення аплікації на виїзд до Японії, найсміливішим кроком було внесення аплікації на членство в нацистській партії. В депеші до Москви він висловив занепокоєння тим, „що його особа може стати об'єктом зацікавлення". В липні 1933 р. Зорґе одержав візу на виїзд до Японії і 6-го вересня того ж року він прибув до Токіо через Америку. Членство в нацистській партії він одержав будучи вже в Японії.

По дорозі до Японії Зорґе зупинився в Чикаґо, де тоді відбувався „Світовий Ярмарок" і там він мав зустріч з совєтським шпигуном, який працював в щ о д е н н и к у „Вашинґтон Пост". Той шпигун виявив Зорґе, що четвертий з їхньої ланки шпигун, японець з Каліфорнії, вкоротці прибуде до Токіо. Вони встановили спосіб контакту з ним. У тій ланці Зорґе і радіооператор Бернгардт були професійними вишколеними шпигуна м и. Журналіст Фовкеліч і японець артист-маляр з Каліфорнії, зразу були тільки поплентачами, але Зорґе так вміло втягнув їх у шпигунську роботу, що вони навіть не стямилися.

Для ҐПУ треба було дев'ять місяців, щоб віднайти того головного шпигуна у Токіо.

Зорґе з досвідом і систематикою взявся за діло. В скорому часі головні члени німецької амбасади в Токіо стали його приятелями. Військовий аташе, полковник Отт, так як Зорґе не любив Гітлера. Вони обидва багато розмовляли про воєнні спогади та стали близькими друзями. Атташе військової фльоти капітан Павль Веннекер і кореспондент „Фелькішер Беобахтер" князь Альбрехт фон Урах також сприятелювались з Зорґе. Через них Зорґе запізнався з деякими японцями з урядових кіл.

Раз на якомусь прийнятті японський кореспондент дуже зацікавився особою Зорґе, який відчував в тому кореспондентові японського контррозвідчика і коли той кореспондент заговорив до Зорґе російською мовою то Зорґе вдав, що зовсім не розуміє, що той говорить. Роля була так природно віддграна, що той кореспондент перестав цікавитися особою Зорґе.

В тому часі до Японії прибув новий німецький амбасадор Герберт фон Діркcен, який перед тим був амбасадором в Москві і тому Зорґе думав, що головним завданням Дірксена було вносити заколот поміж Японією і Совєтським Союзом. Зорґе за всяку ціну хотів вивідати погляди Дірксена. Треба знати, що Зорґе був відданим і надзвичайно здібним агентом. В його власній бібліотеці була тисяча книжок про Японію. Він багато читав, студіював і засвоював все почавши від економії до політичних проблем Японії, від історії до мистецтва. Із хистом до науки Зорґе писав: „Коли б я жив в мирних політичних умовинах, то я радше займався б наукою, як шпигунством. Він, між іншим, написав більшу працю про аграрне господарство Китаю.

Своїм знанням азійських проблем Зорґе здобув собі ширше признання серед журналістичних кіл. Він жив подвійним життям. З одної сторони, він багато читав і писав в пресі, з другої, як шпигун, інтенсивно розбудовував в Японії рафіновану шпигунську сітку.

В німецькій амбасаді все більше і більше почали здаватись на інтерпретацію Зорґе міжнародних політичних подій. Він неначе став членом тої амбасади, де згодились віддати йому приміщення для виконув а н н я журналістичної праці. Користаючи з такого довір'я, Зорґе свобідно крутився по приміщеннях амбасади, а у відповідних хвилинах робив мікрофільми з потрібних документів. Він, між іншим, передав до Москви: „Думаю, що воджу їх усіх за носи",

ЧЕХ ПРО ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ

(Закінчення зі стор. 2-ої

версистетах. Журналістів судять і посилають у в'язниці за їхні статті, написані в 1968 р. Пахман згадав ім'я чеського журналіста Іржі Ледерера. Він, бувши влітї 1968 р. в Польщі, критикував у чеських газетах режим Гомулки. Недавно засуджено Ледерера в Празі на 3 роки тюрми. Пахман зазначив, що наступник Гомулки Ґерек — куди гостріше осуджує владу Гомулки.

При кінці своєї доповіді Пахман висловив надію, що Чехо - Словаччина здобуде свободу, коли зміниться міжнародна ситуація: мовляв, напруження між Москвою і Китаєм на Сході може примусити Кремль ослабити натиск на країни - сателіти і тоді упадуть диктаторські режими накинуті цим країнам з Москви.

Доповідач відповідав на питання присутніх. Про господарський устрій у Чехо-Словаччині, коли б ця країна визволилася від „братньої опіки" Москви, Пахман сказав, що, на його погляд, великі індустріяльні підприємства залишилися б під керуванням державної адміністрації, але інші підприємства могли б розвиватися вільно, як і торгівля.

В дискусії взяв слово проф. Панас Феденко. Він зазначив, що надії поневолених Москвою народів позбутися диктаторських режимів будуть марні, поки в столиці СССР твердо панує тиранія комуністів. Цей режим має за собою давню традицію московського царства, про що писав визначний шотський гуманіст 16 віку Джордж Б'юкенен (Буханаyс): мовляв, „Московщина тішиться тиранією" (Московія тиранніде гавдет). Цей режим тиранії Москва накинула теж Україні та країнам - сателітам; Москва контролює не тільки господарство поневолених народів, але теж їх культуру: поляки — давні вороги московського імперіялізму, мусять терпіти, що російські контролери з а бороняють книги і театральні твори, в яких є критика політики царської адміністрації в Польщі.

Агресія Москви на Угорщину (1956 р.) і на Чехо-Словаччину (1968 р.) мусіла настати, бо вихід хоч одної країни із „дому неволі" міг би повести до руїни всієї імперії, керованої з Москви.

Н. Н.

Дещо зі Сан Дієго

Відвідувачі каліфорнійського Сан Дієго не можуть не зауважити своєрідности життя місцевих українців й характерний громаді спокій та співпрацю. Розташована у величавому Балбоа Парку „Українська Хата" продовжує бути осередком громадсько - культурного життя та створює винняткову нагоду постійних контактів із навколишнім світом та ширення інформацій про Україну. Популярність українсько ї культури й рівень мистецьких виступів сприяють особливій прихильності місцевої преси та телевізії.

Під час минулих великодніх свят дві місцеві телевізійні станції запросили українців продемонструвати спосіб писання писанок та розповісти глядачам про цей рід українського мистецтва.

Переїзд до Сан Дієго відомого українського диригента проф. Петра Кондратенка сприяв створенню мистецької одиниці — Народного хору.

Цьогорічне відзначення роковин Т. Шевченка прикрасила своєю присутністю та виступом славна співачка Галина Андреадіс, здобуваючи місцевих українців. Тутешня українська молодь об'днана у Студентськ і й громаді зібрала 450 дол. на Катедру Українознавства у Гарварді, чим виявила власну підтримку загально - українським починам.

10-го вересня ц. р. відбувся перед багаточисельними глядачами виступ українських сил у програмі т. зв. „Українського Дня", де виступав хор під керівництвом проф. П. Кондратенка, бандурист Віктор Китастий, група танцюристів п-і М. Олексишин. Керувала програмою і давала коментарі про Україну та її культуру королева громади Люда Матіяш.

Після виступу численні гості, не-українці, оглядали в „Українській Хаті" виставку вишивок, різьби та ноші уряджену Іриною Сіяк. Місцевий часопис „Івнінг Трібюн" подав на головній сторінці знімки учасників виступу.

7-го жовтня українськ а католицька церква св. Покрови відзначала своє храмове свято. Відкриваючи урочистості, о. Мих. Курило звернувся до настоятеля православної церкви о. арх. Ол. Довгаля поблагословити обід. Присутність однієї церковної громади на урочистостях іншої вже давня традиція місцевих українців та

Українська Студентська Громада „Дума" в Сан Дієго.

їхніх душпастирів, що створює дружню атмосферу співжиття та співпраці. У мистецькій частині цього свята католицької громади взяли участь й члени православної громади. З привітами виступали о. арх. О. Довгаль, гості із Лос Анжелесу д-р Сниглик, о. М. Колтуцький та інші.

Храмове свято української православної громади у Сан Дієго 14-го жовтня ц. р. стало радісною зустріччю усіх українців міста із великим числом гостей із Лос Анжелесу, які прибули сюди автобусом та особовими автами. В урочистій Богослужбі взяли участь настоятель місцевої громади о. арх. О. Довгаль, настоятель церкви св. Андрія Первозванного у Лос Анжелесі о. прот. Степан Галик та об'єднані церковні хори обох громад під керівництвом диригента П. Кондратенка. На спільному церковному обіді громаду вітали парох української католицької церкви о. Мих. Курило, о. прот. С. Галик, інж. Ю. Сиволап та Ліда Ємець.

Рясними оплесками нагороджували присутні виступи об'єднаних хорів, декламації талановитого молоденького Віктора Гнипа і тріо танцюристок Марти Олексишин. Співом загального многоліття, і подякою всім учасникам закінчилося свято.

Українська громада у Сан Дієго радо „адоптує" молодих українців, що відбувають тут свою службу чи вишкіл. До сьогодні в громаді часто згадують вояка морської піхоти одумівця - танцюриста Володимира Хопка із Філядельфії, який активно включився в життя місцевої молоді та часто виступав на різних імпрезах. Із наближенням Р і з д в я н и х Свят радимо інформувати українців - вояків про гостинну атмосферу української громади у Сан Дієго, контактуватися з якою можна телефонуючи до української церкви.

О. С.

Зарадні продавці

„Я працюю радіотелемайстром, — пише в „Радянській Україні" ч. 272/73 Я. Бей, — і тому з особливим інтересом прочитав в „Радянській Україні" про потребу забезпечити робітників таких професій транспортом. Мені теж тернопільське підприємство „Побутрадіотехніка" виділило мотоцикл „Дніпро". Він був пересланий з Тернополя в Гусятин, у магазин „Спорттовари". Коли я прийшов за ним, завмагазином тов. Лесь почав вимагати довідки і запевнив, що коли я їх дістану, тоді й одержу мотоцикл. Я, звісно, всі потрібні документи швидко оформив. Як же я здивувався, коли побачив, що за цей час на мотоциклі не стало акумулятора і генератора. Адже машина зберігалася на складі, я сам був присутнім, коли ставили її на склад, бачив, що всі частини були наявні. — Нічого! — „заспокоїли" мене в Гусятинській райспоживспілц і. Будемо шукати винного. Ідьте до дому, подзвонимо... Ми нас час, а я так і не можу скористатися мотоцик л о м" — жаліється Я. Бей.

ЦК Компартії України відбув наради

Київ. — За повідомленням ТАСС, 30 листопада тут відбулася нарада Центрального комітету компартії України з участю перших секретарів обкомів партії, голов виконавчих комітетів, заступників голови Ради міністрів УССР і Держпляну УССР, керівники республіканських міністерств, відомств і організацій, начальники залізничних доріг і пароплавної системи та відповідальні п р а цівники ЦК компартії України, резидії Верховної ради УССР і Ради міністрів республіки, редактори республіканських газет і журналів. На нараді доповідав перший секретар ЦК КП України В. Щербаківський, який говорив, як інформує ТАСС, про „хід виконання соціялістичних зобов'язань, прийнятих трудящими сільського господарства республіки щодо виробництва і заготівлі продуктів зернового господарства та тваринництва на 1973 рік, і щодо завдань на відтинку забезпечення виконання н а р одногосподарських плянів і соціялістичних зобов'язань в 1974 році".

А. П. Ляшко, голова Ради міністрів Української ССР, у своєму виступі говорив про „деякі питання організаційної роботи на відтинку виконання народногосподарського пляну і бюджету республіки в 1974 році". Того ж дня на нараді були обговорені окремо в ЦК компартії України підсумки виборів у первинні партійні організації і завдання щодо підготовки до районних, міських і обласних партійних конференцій.

Ділимося сумною вісткою з Громадянством, що в понеділок, дня 26-го листопада 1973 року, в Боффало, Н. Й., упокоївся в Бозі на 46-му році життя

Інж. ТАДЕЙ ТАРНАВСЬКИЙ

популяризатор ідеї створення Українського Наукового Інституту Гарвардського Университету, організатор матеріяльних засобів і фундатор.

Достойній Родині Покійного, висловлюємо щире співчуття.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА в БОФФАЛО, Н. Й.:

ВАСИЛЬ ШАРВАН, Голова — СТЕПАН ШПИЛЯВИЙ, Секретар

В пам'ять мого Мужа

сл. п. д-ра **САВИ НИКИФОРЯКА**

складаю 25.00 долярів

на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА.

Ню Йорк, Н. Й. — Анна НИКИФОРЯК

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що в неділю, 2-го грудня 1973 р. упокоїлася в Бозі наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ЕМІЛІЯ УГОРЧАК з дому МЕЛЬНИК

нар. 1887 р. в Коломиї, Україна, вдова по бл. п. Михайлові, кол. заступникові гол. предс. УНСоюзу в рр. 1925-29, сестра бл. п. братів: Івана, Миколи і Йосифа та бл. п. сестер: Марії Шварської, Юлії Росол та Каролини Степц.

Тіло Покійної спочиває в похоронному заведенні Mc Laughlin Funeral Home, 625 Pavonia Ave., Jersey City, N.J. (Години відвідувань — 2-5 і 7-10 веч.).

ПОХОРОН в четвер, 6-го грудня 1973 р. о год. 8-ій ранку з того ж похоронного заведення до костела Lady of Czenstochowa і о год. 9-ій ранку на цвинтар Кальварія в Long Island, N.Y.

В глибокому смутку:

сини: ЙОСИФ і ЕМІЛЬ з родинами

донька ОЛЬГА СИВО з родиною

7 внуків і 9 правнуків

Замість квітів на свіжу могилу нашого Незабутнього Професора

бл. п. Юліяна Каменецького

б. УЧНІ РОГАТИНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ „Р. Ш."

М-р Роман і Ірина Бабюки, Ярослав Березовський, Д-р Василь Верган, Роман Коваліа, Д-р Юрій і Галя Левицькі, Зенон Маштаяір, М-р Ольга Павлів-Калина, М-р Мирослав Навала, Ярослав Пастушенко, Дам'ян Порицько, Василь Росяк, М-р Ярослав Щербанюк та Мирослав Шмітель

складають суму дол. 115.00

для В-ва „УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА".

Достойній Родині складаємо глибокі співчуття.

В пам'ять

бл. п. проф. **ІВАНА СТАВНИЧОГО**

складають на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА:

10.00 дол. — д-ство Омелян і Юлія УРБАНСЬКІ, Галлендейл, Фло.

25.00 дол. — В. Д. ПОПАДИНЕЦЬ, Монтреаль, Канада

ПОДЯКА

В тяжких хвилинах нашого життя почуваємося до обов'язку зложити щиру подяку Всім, хто причинився до звеличання пам'яті Покійного

бл. п.

Д-ра ВАСИЛЯ ДМИТРІЮКА

Складаємо сердечну подяку Всечеснішому Протопресвітерові о. д-рові Семенові Гаюкові за зворушливі відправи за спокій душі Покійного та за глибоко змістовну прощальну промову над домовиною; Хорові Української Православної Церкви св. Тройці під управою п. Анатолія Останчука, який своїм співом звеличав похоронну відправу, Парафіяльній Раді та Братству св. Андрія Первозванного за квіти. Дякуємо Радіопрограмі п. Василя Шарвана та дикторові п-ні Ірині Чмолі за теплі, зворушливі слова посмертного оголошення. Останню прислугу віддали Покійному, несучи Його домовину на Вічний Спочинок друзі: панове Володимир Побивайло, Дмитро Опанащук, Михайло Різун, Михайло Шумський, д-р Євген Стецький, Олег Вороний, Петро Маковський; всім Їм — сердечна подяка!

Особливо щиро дякуємо д-рові Євгенові Стецьків за теплі слова від Колег-Лікарів на кладовищі та за змістовні прощальні промови під час поминальної трапези в парафіяльній залі — п. Ярославові Пришлякові (від Організації Пласт), п. Олексі Матух, відданому приятелеві Покійного інженерові Євгенові Пастернакові та пані Марії Волосевич з Торонто.

Висловлюємо нашу щиру подяку за пожертви на Служби Божі та молитви за спокій душі Покійного, за квіти, як рівнож сердечно дякуємо Всім, які жертвували замість квітів на свіжу могилу. Зокрема Всечеснішим отцям д-рові Семенові Гаюкові, Протопресвітерові Олексієві Потулиницькому з Сиракюз, отцю Юліянові Фіцаловичеві з Торонто, Високодостойним Пані-Маткам Анні Квартерук, Євгенії Лящук і Олександрі Гаюк, Лікарському Товариству, Колегам-Лікарям: д-рові Мосійчукові, д-рові Дорощакові, д-рові Грещишин, д-рові Стецькові, д-рові Сайкевич, родинам: К. Длоба, Бульба, Филипів, Квартерук, Олійник, Волосевич, Овчаренко, Шумський, Вороний, Побивайло, Опанащук, Неліпа, а також пані Ларисі Лящук, д-рові Андріані Дякунові, дир. Т. Ставничому, дир. В. Шарванові та панові Борисові Волошенюк. Дякуємо Всім, хто прибув на похорон, особливо Приятелям з далеких місцевостей: п. Петрові Довбачукові з Бавнд Бруку, пані Тамарі Яровенко, інж. Пастернакові, родині Волосевич та пані Ніні Підгородецькій з Канади. Щиро дякуємо Всім, хто прислав нам вислови свого співчуття, особливо Високопреосвященнішому Митрополитові Мстиславові, Українським Організаціям, Друзям і Знайомим. Всім наше щире Спасибі!

З цілого серця дякуємо дорогим Паням, нашим невтомним працівницям, які приготували поминальний обід: паням Уляні Петручок, Валентині Маковській, Євдокії Борідько, Марії Згибай, Надії Різун, Марії Теркач, Уляні Рудай, Анні Останчук, Анні Стеценко, як рівнож Всім, хто пожертвував харчі та печиво та своєю щирою допомогою причинився до влаштування поминальної трапези, зокрема родині Побивайло, Войтович, п-ні Борідько, п. Людмилі Опанащук, п. Люсі Лящук, п. Марії Олійник, п. Ірині Чмолі та родині п. Тимофія Рудая.

Окрема наша сердечна подяка дорогому д-рові Іванові Мосійчукові за віддану, щиру, невтомну та приятельську лікарську опіку в часі недуги Покійного.

Дуже дякуємо пані Ользі Слотюк за взірцеве переведення похорону.

Хай Всевишній винагородить Вас усіх сторицею своїми великими ласками!

Дружина ОЛЕКСАНДРА ДМИТРІЮК

Донька ТАЇСА ПОТІЄНКО з Родиною

Син ВОЛОДИМИР ДМИТРІЮК з Родиною

Відбувся З'їзд Алюмнів і прихильників УВУ

Ню Йорк. — За ініціятивою Товариства Алюмнів і Прихильників УВУ та Ректорату Українського Вільного Університету в Українському Інституті Америки відбувся 25 листопада ц. р. з'їзд алюмнів і прихильників УВУ. В програмі з'їзду були звідомлення з пророблено́ї роботи Товариством Алюмнів і Прихильників УВУ стейту Ню Джерзі, інформація ректора УВУ, проф. д-ра Володимира Янева про діяльність УВУ у поточному році, а також про пляни на ближче майбутнє та оформлення загальноамериканської Фундації УВУ. Звідомлення з діяльности Товариства Алюмнів і Прихильників УВУ стейту Ню Джерзі подали голова Іван Буртик та фінансовий референт д-р Олександер Ничка, а інж. В. Бакалець склав звідомлення за Контрольну комісію. У звідомленні І. Буртика була включена інформація про заходи щодо оформлення Фундації УВУ, створення Тимчасового комітету Фундації, до якого увійшли представники Товариств Алюмнів і Прихильників УВУ стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку. Після звідомлень присутні ставили запити, а відтак, на внесок Контрольної комісії, звідомлення були прийняті. На внесок ректора проф. В. Янева уступаючому голові І. Буртикові та очолюваному ним Комітетові з'їзд висловив признання за пророблену працю.

Широку інформацію про діяльність УВУ в академічному році 1972/73 та про пляни на майбутнє подав ректор УВУ, проф. В. Янів. Він підкреслив пожвавлення праці УВУ, збільшення числа студентів і досягнення на відтинку зв'язків УВУ з чужими науковими установамими та університетами. Окрему увагу проф. В. Янів присвятив питанню набуття власного приміщення для університету, що було зумовлене в першу чергу вимогою нового високошкільного закону в Баварії, за яким кожен акредитований університет мусить мати власні відповідні приміщення. У висліді заходів адміністрації УВУ, у Мюнхені підшукано відповідне приміщення, яке перейде на власність УВУ 1 січня 1974 року. Набуття цього приміщення було можливе, враховуючи значну фінансову дотацію Верховного Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого, який, доцінюючи значення такої незалежної високої української школи, якою є під сучасну пору Український Вільний Університет, поспішив з допомогою. Очевидно, сума, яку виділив на потреби УВУ Верховний Архиєпископ, не покриває всіх коштів купівлі і необхідної перебудови будинку. Сенат і Ректорат УВУ надіються, що українське громадянство в усіх країнах поселення своїми масовими і щедрими пожертвами підтримає свій одинокий університет на чужині і допоможе сплатити всі задовження. Враховуючи теперішні потреби УВУ, висота суми, що її повинно дати українське громадянство в діяспорі, виносить 350,000 долярів. Зібравши ці гроші і маючи дотацію Верховного Архиєпископа, УВУ зможе успішно розв'язати свої фінансові проблеми і зобов'язання.

Над інформацією проф. В. Янева вив'язалася оживлена дискусія, в ході якої дискутанти займали становище також до питання, у якій формі найкраще буде забезпечити працю УВУ на майбутнє. У висліді дискусії узгіднено, що найпершим завданням алюмнів і прихильників УВУ повинно бути подбати про збірку фондів серед громадянства на поточні потреби УВУ у зв'язку з набуттям власного приміщення, а також створення тривалої фундації за пляном, з ініціятивою якого вийшло Товариство Алюмнів і Прихильників УВУ стейтів Ню Джерзі та Ню Йорку. З цією метою з'їзд визнав себе конституючим тілом постійної Фундації УВУ і обрав підготовчий комітет на базі дотепер діючого комітету, який має увійти в контакт з Товариствами Алюмнів і Прихильників УВУ в ЗСА та у порозумінні з ними покликати до життя управління Фундації УВУ. Водночас цей Комітет має за завдання опрацювати, у порозумінні з Ректоратом УВУ, плян збіркової акції на терені ЗСА на потреби УВУ.

Чи справді годі було знайти три хвилини...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

впевнений, що ні. Думаю, що скоріше під ці можливості, що їх „Свобода" — як бачимо — відкидає, „а лімі-же".

Не треба було бути учасником Другого СКВУ, щоб схвалити наголовок згаданої редакційної статті „Свободи", що немає виправдання для факту невідчитання надісланого привітання від Первоієрарха Української Католицької Церкви. Як учасник того Конгресу маю сміливість твердити, що, справді, годі знайти виправдання для того жалюгідного явища. Виголосити привітання від Верховного Архиєпископа було багато нагод, починаючи відкриттям Конгресу, почерез усі пленарні сесії, полуденки, бенкет та маніфестацію. Як подала „Наша Мета", саме був плян зробити це на маніфестації, але, мовляв, забракло часу, бо були довгі промови... І ось тут зачіпна точка. Та хіба ж привіт від Верховного Архиєпископа і Кардинала Блаженнішого Йосифа — прочитання якого, до речі, було б забрало не більше трьох хвилин часу — повинен був послідувати безпосередньо після Соборного Молебня, а не треба було відкладати його аж на час після промов, коли вже — мовляв — і часу не стало...

Але, якщо вже так нещасливо склалося, що не відчитано того привітання на маніфестації, то була ще одна можливість відчитати його на останній надзвичайній вечірній пленарній сесії, в неділю 4-го листопада, на якій до одинадцятої години ночі проходив вибір керівних органів СКВУ. Якраз тоді, коли здавалося, що справа вибору нового Проводу не дійде до позитивної розв'язки, і коли атмосфера у вщерть заповненій залі була дуже піднесена, була нагода на привітання Блаженнішого Верховного Архиєпископа, а зокрема на такий його поклик:

„... Єднаймося, любімся взаємно і працюймо для кращої долі нашої мученицької Церкви і України..."

Але, на превеликий жаль, і тоді текст привіту Верховного Архиєпископа не був проголошений перед форумом, до якого він був спрямований...

Багатьох учасників Другого Світового Конгресу Вільних Українців нервувало часте повторювання прийнятої засади, що у всіх основних справах рішає договореність між уповноваженими представниками поодиноких угруповань поза залею нарад Конгресу. Чи саме і в тій „договорености" не треба б добачуватися долі привіту Його Блаженства, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа?

Роман Данилевич
Делегат УКАО „Обнова" на Другому СКВУ

СПОРТ

ОСТАННІ ОСЯГИ „ЛЕВІВ"

Вища Дивізія:
„Леви" — „Марунс" 2:1,
„Леви" — „Марунс" 3:3
Дорісг:
„Леви" — „Крила" 4:1,
„Леви" — „Орли" 0:1.
Американська Чаша ЗСА:
„Крила" — „Ю.С." 0:4

Чикаґо, Іллиной. — Перша футбольна дружина УАСТ „Леви" розіграла два змагання із італійською дружиною „Марунс" у місяці листопаді. У неділю 4-го листопада грали „Леви" товариські змагання із італійцями на стадіоні Ганзон парку тому, що не було футбольного судді й Рой і Віктор грали в репрезентації ЗСА. У першій півгрі суддював змагання Андрій Ялішевський, а в другій один італієць. На воротах нашої дружини був Микола Іваник у першій, а Микола Возний у другій півгрі. „Марунс" провадили 1:0 в першій половині змагань, але „Леви" виграли змагання 2:1 зі стрілів Шефера й Іваника в другій півгрі.

У других лігових змаганнях за точки Вищої Дивізії Національної Футбольної Ліги Чикаґо, які відбулися у неділю, 11-го листопада, на стадіоні Ганзон парку, втратили „Леви одну точку до цієї самої італійської дружини „Марунс" з ремісовим вислідом 3:3. „Леви" виступили до других змагань ослаблені браком Роя в атаці, Шлінтера в помочі й Банаха на воротах. „Леви" мали виграти ці другі змагання, але Ґрін не використав одну одну одинадцятку й його слабо стрілений м'яч зловив воротар італійської дружини „Марунс". Двоє воріт для Левів стрілив Ґрін і одну одинадцятку, а одні Микола Іваник. На воротах грав Вінтер за контуженого Ореста Банаха. Цим разом слабо заграла оборона „Левів" й дозволила „Марунсам" стріляти троє воріт. Втрата одної точки зіпхала „Левів" з першого на друге місце дружин Вищої Дивізії групи „Червоні" з відношенням точок 18:12, а воріт 35:21. Перше місце зайняли греки „Олімпікс", які перемогли німців „Кікерс" 2:1, з відношенням точок 20:8, а воріт 32:17. У неділю 18-го листопада перемогли „Олімпікс" другу грецьку дружину „Геркулес" 2:1 з Вищої Дивізії групи „Сині" й цим самим здобули чемпіонат Вищої Дивізії групи „Червоні" Національної Футбольної Ліги Чикаґо. Німці „Швабен" зовсім несподівано розгромили „Марунсів" 10:1 та зайняли друге місце Вищої Дивізії групи „Червоні" з відношенням точок 19:13, а воріт 36:30, зіпхавши Левів на третє місце цієї ж самої дивізії. „Швабен" закінчили футбольний рік 1973. „Леви" зголосилися до компетенції за Національну Професійну Чашу ЗСА й мають стрінутися в перших змаганнях з цією самою грецькою дружиною Олімпікс" у неділю 2-го грудня.

Хорвати здобули чемпіонат Вищої Дивізії групи „Сині", розгромивши чеську „Спарту" 6:0 в останніх змаганняг футбольного року 1973. Рекорд хорватів є такий 16 змагань: 9 перемог, 6 ремісів і одна поразка до „Спарти" у весняному сезоні, з відношенням точок 24:8, а воріт 52:19.

„Крила" ЮС 72 0:4 (0:0).

У змаганнях за аматорську чашу ЗСА стрінулися сумівські „Крила" із „Юнайтед Сербс" 72 у неділю 18-го листопада. Змагання не закінчилися з причини бійки. Крила не використали дві одинадцятки.

Петро Головатий

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ПОПОВИЧ, член УНС Відд. 288 Б-ва св. Димитрія в Бетлегем, Па., помер 6-го листопада 1973 р. на 53 р. ж. Нар. в с. Волі Матіяшовій пов. Сянік і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Христину, сина Івана, дочок: Марію і Анну та братів: Івана, Михайла, Василя і Антона. Похорон відбувся 10 листопада ц. р. на парафіяльному цвинтарі в Бетлегем, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Дм. Мушвстий, секр.

ТИМКО КОВАЛЬ — член УНСоюзу Відд. 114 Б-ва св. Володимира в Чикаґо, Ілл., помер 14 листопада 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Олешів, Україна і став членом УНСоюзу в 1958 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Андрія, дочку Анну та 4 внуків. Похорон відбувся 17-го листопада ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Leyeden Township, Ill.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО КУЛЬЧИЦЬКИЙ — був делеґатом на конвенції УНС, член УНС Відділ 179 Б-ва св. Володимира в St. Louis, Mo. помер 24 жовтня 1973 р. на 79 р. ж. Став членом УНС в 1931 р. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Марію та внука. Похорон відбувся 27 жовтня ц. р. на цвинтарі Резорекшен в St. Louis, Mo.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ПАВЛИНА СВІТУХА, членка УНС Відд. 492 Т-ва Дніпро в Оттаві, Канада, померла 27 жовтня 1973 р. на 78 р. ж. Нар. в Замістю, Україна. Полишила в смутку мужа Ігнатія, сина Миколу, дочку Галину і 3 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Pine Crest в Оттаві, Онтаріо, Канада.
Вічна Їй Пам'ять!
Віра Боцюрків, секр.

СТЕНЛІ МАГАС, член УНС Відд. 106 Б-ва св. Миколая в Чикаґо, Ілл., помер 17-го вересня 1973 р. на 72 р. ж. Став членом УНС в 1938 р. Полишив у смутку дружину Марію, 3 доньки. Дороту, Марію і Анну, 14 внуків і 1 правнука. Похорон відбувся 20 вересня ц. р. на цвинтарі св. Марії в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА ШАМОВИЧ, членка УНС Відд. 171 Т-ва ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 19 листопада 1973 р. на 79 р. ж. Нар. в м. Перемишлі, Україна і стала членкою УНС 1938 р. Полишила в смутку 8 дітей, 18 внуків, 7 правнуків. Похорон відбувся 21 листопада ц. р. на цвинтарі Holy Name, Jersey City, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Расн, секр.

ГАВРИЇЛ ТУРКЕВИЧ, член УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 30 жовтня 1973 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Журавцях, Україна і став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку дружину Юстину, сина Миколу, дочку Ольгу. Похорон відбувся 2 листопада ц. р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

Адв. Вол. Т. Дармопрай дякує виборцям

Філядельфія. — В останніх виборах в листопаді ц.р. відомий наш громадянин адв. Вол. Т. Дармопрай кандидував тут на суддю цивільних позовів, здобувши поголовну підтримку зокрема українських виборців. Завдяки цій поставі українських виборців, сильніший суперник переміг адв. Дармопрая тільки малою більшістю 1,600 голосів. Тепер адв. В. Т. Дармопрай висловлює своїм виборцям окрему подяку у відкритому листі до Української Громади Філядельфії, в якому сказано:

До української громади у Філядельфії

Прошу прийняти мою щиру подяку за Вашу підтримку моєї кандидатури на посаду судді цивільних позовів у Філядельфії у виборах 6-го листопада 1973 р. Ніколи перед тим у нашім місті не було такого вияву української дії в американськім політичнім житті.

На жаль, з огляду на незалежні від нас обставини та всупереч сприятливим прогнозам і деклераціям підтримки, ми не досягли успіху. Всеж таки, ефективність Вашої підтримки ясно виявилась у підчисленні голосів по окремих виборчих дільницях і відділах. Участь у виборах була масовою — майже кожний зареєстрований український виборець брав участь у голосуванні. А найбільше число голосуючих виказав один із республіканських комітіменів, до речі українець, який, будучи хворим, у ліжку виконав свій обов'язок.

Ваша підтримка пересунула мою кандидатуру з 35-го місця на республіканській листі на 14-те. Тільки 1,600 голосів різниці є між мною і 10-им згори кандидатом. І тільки 30 тисяч голосів забракло для мого вибору.

Тому є цілком наявним фактом, що українці у Філядельфії ефективно підтримували кандидатуру одного з-посеред них. Як під час передвиборчої кампанії, так і в день виборів їхня допомога, порада і заохота були великим задоволенням для моєї дружини і для мене. Це є сприятливою ознакою також на майбутнє.

Я бажав би подякувати кожному з Вас особисто. Але тому, що це є неможливим в найближчому часі, я сподіваюсь, що цей лист зможе бодай частково бути виявом моєї уваги і вдячности.

Вол. Т. Дармопрай, адвокат

Великий успіх вистави „Украдене щастя" в Ню Йорку

Ню Йорк (В. Л.). — В суботу, 1-го грудня ц. р. о год. 6-ій вечора тут у приміщенні Стайвесон Гайскул український ансамбль „Заграва" з Торонта зробив велику приємність любителям театрального мистецтва і широкій публіці (понад 500 осіб), — постановкою драми „Украдене щастя".

У виставці, яку режисерував Юрій Бельський, брали участь: Михайло Лялька, Ніна М. Теліжин, Тарас Парченко, Андрій Ільків, Марія Левицька, Іван Ралько, Володимир Антонович, Володимир Дмитренко, Надія Куца, Зоя Гречко, Олександра Микитенко, Оля Лозинська, Славка Шелепинська, Юрій Синишин, Марко Левицький, Юрій Яськів, Корній Савицький, Роман Зозуля і танцювальний ансамбль у складі: Геня Лахманюк, Анна Падик, Славка Шелепинська, Євген Конарський, Богдан Купич, Андрій Дзюбанівський. Хореографія — Ярослав Клунь, проєкт декорацій — Омелян Теліжин, проєкт та виконання костюмів — Марія Левицька, технічний керівник сцени — Ігор Вонс, освітлення — Іван Гонтар. Адміністрація була в руках Володимира Довганюка.

Виконавці головних роль: Михайло Лялька (Микола Задорожний), Ніна М. Теліжин (Анна — жінка Миколи) і Тарас Панченко (Михайло Гурман — жандарм). Під час вистави на залі або хтось з розмахом витирав хустинкою очі від витиснутої сльози, або, у випадку жартівливого діялогу, сердечно сміявся.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9-го ҐРУДНЯ 1973 р.

КЛИВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 102 о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Парма, Огайо. Річні збори відбудуться в неділю 13-го січня 1974 р. о год. 1 по пол. — М. Малеський, предс., І. Жґута, кас., М. Бобечко, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найдалі

до 15-го грудня 1973 року

ТАРЗАН, Ч. 7035. Тарзан і приятелі просуваються крізь джунґлі

Через густоту джунґлів та через бажання якнайшвидше добратися до Іта в Момбузі, Тарзан обмірковує можливість подорожування по деревах...

...Але він не хоче залишити своїх приятелів на поталу жорстокости, яка панує довкруги них...

Треба було б мати очі на потилиці, щоб спостерігти всі небезпеки...